

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/624/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912201028
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5912201028.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa A. M. W., nar. XX.X.XXXX, bytom A. D. S., S. XX, Z., právne zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, so sídlom W. G., F. XXXX, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody 491,84 eur s príslušenstvom, na základe odvolania odporcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 7C/12/2012-206 zo dňa 11.11.2013 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 491,84 eur spoločne s 9% úrokom z omeškania ročne z danej sumy od 26.7.2010 do zaplatenia. Za preukázané považoval, že ani jeden zo štátnych orgánov, oprávnených konať v mene štátu vo veciach náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, nekonal o žiadosti navrhovateľa o predbežné prerokovania uplatňovaného nároku. „Posledným“ orgánom verejnej moci, ktorému sa dostala do dispozície daná žiadosť, bola Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len generálna prokuratúra), pričom táto je príslušná v mene štátu konať o škode spôsobenej v trestnom konaní (§ 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z.). Keďže žiadosť predbežne neprerokovala, ani nepostúpila inému orgánu, podľa okresného súdu sa dňom jej (prvotného) doručenia stala v súdnej veci orgánom konajúcim v mene štátu.

V otázke (bezprostrednej) zodpovednosti štátu okresný súd zdôraznil, že navrhovateľ bol v dotknutom trestnom konaní v konečnom dôsledku oslobodený spod obžaloby. Uvedené v zmysle ustálenej judikatúry „robí“ z rozhodnutia prokurátora o zamietnutí sťažnosti (navrhovateľa v pozícií obvineného) proti uzneseniu o vznesení obvinenia (i zo samotného tohto uznesenia) rozhodnutie nezákonné. Nadväzne nemôže fyzická osoba, proti ktorej bolo takto (nezákonne) vznesené obvinenie, niesť materiálnu ujmu v podobe trov účelne vynaložených na svoju obhajobu v trestnom konaní (v prejednávacom prípade v úhrne 491,84 eur). Okresný súd mal tak preukázanú existenciu základných predpokladov dôvodnosti nároku navrhovateľa na náhradu škody (nezákonné rozhodnutie, škoda, resp. jej vznik a ich vzájomná príčinná súvislosť). Vzhľadom na to, že odporca sa ocitol v omeškaní, priznal okresný súd navrhovateľovi i príslušenstvo uplatneného nároku - úrok z omeškania od uplynutia 6-mesačnej lehoty na vybavenie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné uznesenie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej - § 151 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Prioritne namietal, že v súdnej veci orgánom, ktorý je príslušný konať v mene štátu, nie je generálna prokuratúra, ale Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len ministerstvo vnútra). Ako prvý štátny orgán konalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (naň sa obrátil navrhovateľ), ktoré po vyhodnotení, že nie je príslušným orgánom, postúpilo žiadosť ministerstvu vnútra. To bez ďalšieho postúpilo vec generálnej prokuratúre; takýmto postúpením sa však ministerstvo vnútra nemôže zbaviť zodpovednosti konať v mene štátu.

Odvolateľ ďalej - vo všeobecnosti - uviedol, že nie každé rozhodnutie orgánu štátnej moci vydané v rozpore s právnym poriadkom SR je možné považovať za nezákonné. Nadväzne sa „pýtal“, či aj eventuálne trovy konania, ktoré vznikli v dôsledku nesprávneho úradného postupu okresného súdu (zrušenie prvotného meritórneho rozhodnutia) bude znášať odporca.

Pre prípad potvrdenia prvostupňového rozsudku žiadal vysloviť pripustenie dovolania, keď za otázku zásadného významu považoval skutočnosť, ktorý orgán je oprávnený konať v mene štátu s prihliadnutím na ustanovenie § 27b zákona č. 514/2003 Z.z. a „postup orgánu verejnej moci - v rozsahu postúpenia žiadosti, ktorý nie je súladný s platnou právnou úpravou“.

Navrhovateľ žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Opakovane uviedol, že v zmysle ustálenej súdnej praxe má oslobodzujúci rozsudok rovnaké právne dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. V danom prípade došlo ku škode navrhovateľa v trestnom konaní, ktorú skutočnosť nespochybnil ani odporca. Na úseku trestného konania vykonávajú svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ, ako aj prokurátor. Podľa navrhovateľa následne do úvahy ako orgán konajúci v mene štátu prichádza tak generálna prokuratúra, ako i ministerstvo vnútra. Doplnil, že z jeho pozície nie je možné prinútiť (určitý) štátny orgán, aby vo veci konal; prax vo vzťahu k vybavovaniu žiadostí o predbežné prerokovanie náhrady škody medzi ministerstvom vnútra a generálnou prokuratúrou mu preto „nemôže byť na škodu“. Je pritom nepochybné, že jeho žiadosť sa dostala do dispozičnej sféry generálnej prokuratúry, ktorá na ňu žiadnym spôsobom nereagovala.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 2 O.s.p.) napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Odvolateľ relevantným spôsobom nespochybnil ustálenú súdnu prax (prezentovanú napríklad už okresným súdom označeným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 z 1.11.2010; publikovaným v časopise Zo súdnej praxe pod č. 57/2010), podľa ktorej rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je jeho neskorší výsledok. V prejednávanom prípade je nesporné, že navrhovateľ bol v súvisiacom trestnom konaní oslobodený spod obžaloby. To znamená, že uznesenie o vznesení obvinenia a naň nadväzujúce uznesenie prokurátora o zamietnutí žiadosti obvineného (navrhovateľa) proti takémuto uzneseniu majú - z hľadiska nárokov na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci - charakter nezákonných rozhodnutí.

Odvolateľ v danom smere neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by bránili aplikovaniu predmetných záverov súdnej praxe i na posudzovanú vec. Jeho polemika o nezákonnom rozhodnutí - ak vôbec - sa len veľmi okrajovo dotkla všeobecnej roviny problému, ale jednotlivosti súdeného prípadu - osobitne nezákonnosť vedenia trestného konania spôsobenú neskorším oslobodením obvineného (navrhovateľa) spod obžaloby - bližšie nerozporoval.

Z pohľadu odvolateľa sa javí zásadným určenie orgánu príslušného konať v súdnej veci v mene štátu. Krajský súd postup okresného súdu v tejto otázke nepovažuje za svojvoľný a ani arbitrárny. Právnym základom postavenia generálnej prokuratúry - ako orgánu príslušného na konanie vo veci - nie je síce ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f/, ale písm. e/ (s poukazom na prechodné ustanovenia 27b) zákona č. 514/2003 Z.z., ale ide o identické znenie zákonného ustanovenia.

Je zrejmé, že na úseku trestného konania je daná právomoc tak pre vyšetrovateľa, ako i pre prokurátora. Predmetné postavenie týchto orgánom plne akceptuje aj samotný odvolateľ. Práve pre špecifický spôsob

vymedzenia nezákonnosti rozhodnutia - prostredníctvom neskoršieho výsledku trestného konania, a nie ako formálneho zrušujúceho rozhodnutia v rámci procedurálnych postupov - je plne dôvodné konštatovanie, že v okolnostiach súdnej veci je príslušným orgánom konať generálna prokuratúra. Na vydaní dotknutého - neskorším výsledkom definovaného ako nezákonného - rozhodnutia sa totiž podieľal aj prokurátor, práve tým, že zamietol sťažnosť obvineného (navrhovateľa) proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

Zároveň je preukázané, že žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku sa dostala do dispozície generálnej prokuratúry. Nejedná sa pritom o situáciu výslovne a bezprostredne predpokladanú v ustanovení § 4 ods. 1 písm. k/ (účinného ku dňu vzniku škody) zákona č. 514/2003 Z.z. Dotknuté ustanovenie riešilo len situáciu, ak bola žiadosť podaná na viacerých príslušných orgánoch a z týchto orgánov sa stával príslušným ten, ktorý začal konať vo veci ako prvý. V prejednávanom prípade však žiadosť nebola podaná (súčasne) na viacerých orgánoch, ale len na Ministerstve spravodlivosti SR, ktoré ju postúpilo ministerstvu vnútra a to následne generálnej prokuratúre. Takúto „činnosť“ ministerstva vnútra rozhodne nemožno vnímať ako konanie vo veci „prvého štátneho orgánu“. Následne ani z daného hľadiska nie je opodstatnená argumentácia odvolateľa o príslušnosti ministerstva vnútra konať v mene štátu v prejednávanom prípade.

Napokon aj z rozhodnutia v inej veci (ktoré pre konajúce súdy - navyše - nie je ani záväzná - § 135 O.s.p.), ktorým argumentoval odvolateľ pred súdom prvého stupňa - uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Co/167/2012 z 21.12.2012 - vyplýva totožný záver. To znamená, že v prípade trestného konania prichádza do úvahy tak pôsobnosť ministerstva vnútra, ako aj generálnej prokuratúry, pričom sú dôležité konkrétne okolnosti tej-ktorej veci. V dotknutej (inej) veci generálna prokuratúra - ako štátny orgán, na ktorý sa poškodený subjekt obrátil - sa žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku vecne zaoberala, odpovedala na ňu a až následne bola žiadosť zaslaná ministerstvu vnútra; čo je kvalitatívne zásadne odlišná situácia oproti okolnostiam súdnej veci. Vzhľadom na vyššie rozoberané skutočnosti, viažuce sa k prejednávanému prípadu, bolo teda dôvodné v pozícii povinného subjektu v mene štátu konať s generálnou prokuratúrou.

Odvolateľom navrhované dovolacie otázky nepredstavujú (všeobecnejšie) otázky zásadného významu. Ide „len“ o posúdenie (konkrétnych) okolností prejednáwanej veci. Aplikácia prechodného ustanovenia § 27b zák. č. 514/2003 Z.z. žiadnym spôsobom nemení postavenie generálnej prokuratúry, ako orgánu konajúceho v mene štátu. Obdobne nijako nemodifikuje posúdenie situácie postupovania (bez vecného, resp. akéhokoľvek vybavenia) žiadosti o predbežné prerokovanie nároku medzi jednotlivými štátnymi orgánmi. Súvisiaca otázka takéhoto postúpenia medzi orgánmi oprávnenými konať v mene štátu v prejednáwanej veci je vyslovene individuálnou záležitosťou súdeného prípadu.

Nadväzne odvolací súd nepovažoval za dôvodné vysloviť prípustnosť dovolania proti tomuto rozsudku.

Okresný súd náležite rozhodol i trovách konania, keď aplikoval ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p. a bezprostredné posúdenie daného procesného nároku si vymienil na čas po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené v zmysle § 224 ods. 4 O.s.p. rozhodne okresný súd i o trovách tohto odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** j e p r í p u s t n é .